PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)
2004. gada 14. decembrī *

Lieta T-332/02

Nordspedizionieri di Danielis Livio & C. Snc, Trieste (Itālija),

Livio Danielis, ar dzīvesvietu Triestē,

Domenico D'Alessandro, ar dzīvesvietu Triestē,

ko pārstāv Dž. Leone [*G. Leone*], advokāts,

prasītāji,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja K. Lūiss [*X. Lewis*] un R. Amorosi [*R. Amorosi*], pārstāvji, pēc tam M. Lūiss [*M. Lewis*], kam palīdz Dž. Bambara [*G. Bambara*], advokāts, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — itāļu.

par, prioritāri, prasību atcelt Komisijas 2002. gada 28. jūnija Lēmumu REM 4/01, ar kuru atteikts prasītāju interesēs apmierināt Itālijas Republikas iesniegto lūgumu par ievedmuitas nodokļa atlaišanu, un, pakārtoti — prasību daļēji atlaist muitas parādu, uz kuru attiecas iepriekš minētais nodoklis.

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētāja P. Linda [*P. Lindh*], tiesneši R. Garsija-Valdekasass [*R. García-Valdecasas*] un Dž. D. Kuks [*J. D. Cooke*],

sekretārs: H. Palasio Gonsaless [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 29. jūnijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

1 Kopienas tranzīts ir muitas režīms, kura mērķis ir atvieglot preču apriti Kopienā. Šis režīms, kas ietver Kopienas ārējo tranzīta procedūru un Kopienas iekšējo tranzīta procedūru, īpaši ļauj Kopienas muitas teritorijā nonākušās preces transportēt no

vietas, kur tās tika ievestas Kopienā, līdz piegādes vietai, atkārtoti neveicot muitas formalitātes dalībvalstu robežu šķērsošanas gadījumā. No Padomes 1976. gada 13. decembra Regulas (EEK) Nr. 222/77 par Kopienas tranzītu (OV 1977, L 38, 1. lpp.) 1. panta 2. punkta, kas piemērojams lietā esošo faktu norises laikā, izriet, ka Kopienas ārējā tranzīta procedūras ietvaros pēc būtības pārvietojas no trešām valstīm nākušās preces, kuras nav brīvā apgrozībā Kopienas dalībvalstīs EK līguma 9. un 10. panta (jaunajā redakcijā — EKL 23. pants un EKL 24. pants) izpratnē.

2 Saskaņā ar minētās regulas 12. pantu, lai preču apritei piemērotu Kopienas ārējā tranzīta procedūru, attiecībā uz katru preci ir aizpildāma T1 deklarācija. Šo deklarāciju paraksta persona, kas lūdz atļauju veikt tranzītu, vai tās pilnvarotais pārstāvis, un tā ir sagatavota vismaz trīs eksemplāros nosūtītājmuitas iestādē, un tai ir pievienots pārvadāšanas dokuments un citi papildu dokumenti. Precēm ir jāpievieno T1 dokumenta kopijas, ko principālam vai tās pārstāvim izsniedz nosūtītājmuitas iestāde (19. panta 1. punkts).

3 Regulas Nr. 222/77 11. panta a) apakšpunkts nosaka, ka "principāls" ir persona, kas, ja nepieciešams, izmantojot kā starpnieku pilnvaroto pārstāvi, lūdz, aizpildot deklarāciju saskaņā ar prasītajām muitas formalitātēm, atļaut veikt Kopienas tranzītu un kas kompetentās iestādēs atbild par šīs darbības likumīgu izpildi. Principāla pienākums ir uzrādīt neskartas preces nosūtītājmuitas iestādē noteiktā termiņā, ievērojot kompetento iestāžu pieņemtos pasākumus to identificēšanai, un ievērot noteikumus par Kopienas tranzīta režīmu un tajās dalībvalstīs esošos noteikumus par tranzītu, kuru teritoriju šķērso pārvadājums (13. panta a) un b) apakšpunkts).

4 Regulas Nr. 222/77 36. panta 1. punkts nosaka, ka gadījumā, kad tiek konstatēts, ka Kopienas tranzīta laikā vai saistībā ar to noteiktā dalībvalstī ir izdarīts pārkāpums,

uzliktos nodokļus un citus iespējamos maksājumus iekasē šī dalībvalsts saskaņā ar tās normatīvajiem un administratīvajiem aktiem, neskarot iespēju ierosināt krimināllietas.

5 Padomes 1987. gada 13. jūlija Regula (EEK) Nr. 2144/87 par muitas parādu (OV L 201, 15. lpp.) nosaka, ka ievedmuitas parāds ir maksājams gadījumā, kad preces, kurām piemērojama ievedmuita, ir noņemtas no muitas uzraudzības, kas piemērojama preču īslaicīgas uzglabāšanas gadījumā vai gadījumā, kad uz šīm precēm attiecināma muitas procedūra, kura ietver muitas uzraudzību (2. panta 1. punkta c) apakšpunkts).

6 Padomes 1988. gada 18. aprīļa Regulas (EEK) Nr. 1031/88 par to personu noteikšanu, kurām ir pienākums samaksāt muitas parādu (OV L 102, 5. lpp.), 4. pants nosaka:

"1. Muitas parāda maksāšanas gadījumā saskaņā ar Regulas [..] Nr. 2144/87 2. panta 1. punkta c) [apakšpunktu] persona, kurai ir pienākums samaksāt šo parādu, ir tā, kas noņēma preci no muitas uzraudzības.

Šo parādu saskaņā ar dalībvalstīs spēkā esošajiem noteikumiem ir pienākums samaksāt solidārā veidā:

a) personām, kuras ir noņēmušas preci no muitas uzraudzības, kā arī personām, kuras ir ieguvušas vai turējušas attiecīgo preci;

b) jebkurām citām personām, kurām ir iestājusies atbildība sakarā ar šo noņemšanu no muitas uzraudzības.

2. Muitas parādu ir pienākums samaksāt solidārā veidā arī personai, kurai ir jāizpilda saistības, kuras uzliek ievedmuitas nodoklim pakļautās preces pagaidu glabāšana vai tāda muitas režīma izmantošana, kas tika attiecināts uz šo preci."

7 Kopienas tiesiskais regulējums muitas jomā paredz iespēju pilnībā vai daļēji atmaksāt iekasēto ievedmuitas vai izvedmuitas nodokli vai atlaist muitas parādu. Nosacījumi šajā lietā piemērojamo nodokļu atlaišanai bija noteikti Padomes 1979. gada 2. jūlija Regulā (EEK) Nr. 1430/79 par ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa atmaksu vai to atlaišanu (OV L 175, 1. lpp.) tajā redakcijā, kurā izdarīti grozījumi ar Padomes 1986. gada 7. oktobra Regulu (EEK) Nr. 3069/86, ar ko groza Regulu Nr. 1430/79 (OV L 286, 1. lpp.). Šis noteikums paredzēja:

"1. Ievedmuitas nodokļa atmaksa vai tā atlaišana var notikt īpašos gadījumos [..], kuru pamatā ir apstākļi, kuros nav vainojama ne attiecīgās personas viltus, ne tās acīmredzama nolaidība.

[..]"

8 Regulas Nr. 2144/87 8. panta 1. punkta b) apakšpunkts nosaka, ka, ņemot vērā izņēmumus, kas nav piemērojami šajā lietā, muitas parāds tiek dzēsts, konfiscējot preci.

Prāvas rašanās fakti

9 Prasītāji ir personālsabiedrība, kas atrodas likvidācijas procesā, *Nordspedizionieri di Danielis Livio & C.* (turpmāk tekstā — "*Nordspedizionieri*"), kuru izveidojuši muitas brokeri un kuras juridiskā adrese ir Triestē (Itālija), un divi tās biedri, L. Danielis [*L. Danielis*] un D. D'Alesandro [*D. D'Alessandro*], kuri ir neierobežotā apmērā solidāri atbildīgi.

10 1991. gada 30. oktobrī *Nordspedizionieri* pēc *Cumberland Ltd* uzņēmuma līguma aizpildīja deklarāciju par Kopienas ārējo tranzītu Ferneti [*Fernetti*] (Itālija) muitas iestādē. Šī deklarācija attiecās uz no Slovēnijas uzņēmuma *Proexim Export-Import* nopirkto 1400 paku kartona iepakojumā, tas ir, 12 620 kg, nosūtīšanu uz Spāniju. 1991. gada 5. novembrī *Nordspedizionieri* iesniedza 30. oktobrī aizpildītajai identisku deklarāciju par Kopienas ārējo tranzītu, izņemot to, ka atšķīrās nosūtīto paku kartona iepakojumā daudzums, kas šoreiz bija 1210 pakas ar svaru 12 510 kg. 1991. gada 16. novembrī šis uzņēmums iesniedza trešo deklarāciju par tranzītu attiecībā uz 1500 pakām kartona iepakojumā, tas ir, 12 842 kg. Visos trīs gadījumos pārvadājumu veica kravas mašīna ar Slovēnijas reģistrācijas numuru.

11 Izpildot muitas formalitātes attiecībā uz iepriekš minēto trešo tranzītu, kravas mašīnai atļāva turpināt ceļu. Nedaudz vēlāk Ferneti muitas iestādes direktors lūdza šī apvidus galvenajai finanšu policijai pārbaudīt kravas mašīnas kravu. Finanšu policija izsekoja kravas mašīnu, kas jau bija atstājusi muitas zonu, un dažus kilometrus pēc robežas šķērsošanas to apturēja. Kravas mašīna ar konvoja palīdzību atgriezās Ferneti muitas punktā, lai tajā tiktu pārbaudīta. Pārbaude atklāja, ka kartona iesaiņojums nebija tukšs, kā to norādīja deklarācija par tranzītu, bet gan piepildīts ar cigaretēm. Tika noskaidrots, ka 819 pakās bija sapakotas 8 190 kg

cigarešu, kuru izcelsme nebija Kopiena. Kravas mašīnas šoferi, C. kungu, aizturēja, un kravas mašīna un krava, kā arī atrastie, šoferim piederošie dokumenti tika pakļauti kratīšanai.

12 Itālijas muitas iestāžu veiktā izmeklēšana sadarbībā ar Slovēnijas iestādēm ļāva noskaidrot, ka C. kungs bija piedalījies trīs citās līdzīgās cigarešu kontrabandas operācijās, izmantojot *Nordspedizionieri* aizpildītās 1991. gada 30. oktobra un 5. novembra deklarācijas par tranzītu, kā arī uzņēmuma *Centralsped Srl* 1991. gada 16. septembrī iesniegto deklarāciju. Attiecībā uz 1991. gada 30. oktobra un 5. novembra pārvadājumiem izmeklēšana atklāja, ka pēc tam, kad Slovēnijas muitas iestādēm bija deklarēta krava, kura pamatā sastāvēja no tabakas izstrādājumiem, Itālijā šī pati krava tika ievesta kā krava kartona iepakojumā. Izpildot muitas fomalitātes Ferneti muitas punktā, kravas mašīna turpināja savu ceļu uz citu piegādes vietu, nevis muitas deklarācijās norādīto, proti, krava paslepus tika izkrauta Itālijā.

13 Šīs kontrabandas izmeklēšanas laikā Itālijas iestādes atklāja noliktavu, kas atradās Baredžo [*Bareggio*] (Milāna, Itālija) un kurā bija novietoti tabakas izstrādājumi. 1992. gada 8. aprīlī, kad šajā noliktavā notika kratīšana, policija izņēma 801 cigarešu paku, kas svēra 8 010 kg un kuras konfiscēja.

14 1992. gada 16. oktobrī prasītāji kā Kopienas tranzīta principāli 1991. gada 30. oktobra un 5. novembra tranzītam no Triestes muitas galvenās iestādes saņēma rīkojumu samaksāt 2 951 462 300 Itālijas liras (ITL), no kurām ITL 2 501 239 200 bija pamata summa un ITL 450 223 100 — procenti par termiņa nokavējumu kā aplikšana ar nodokli, kas uzlikti 1700 kastēm ar ārzemju tabakas izstrādājumiem, kas sver 17 000 kg un kuras nelikumīgi ievestas un nonākušas tirgū Kopienas muitas

teritorijā. Tā kā 1991. gada 16. novembra kravu Itālijas muitas iestādes aizturēja pirms tās nonākšanas tirgū, prasītājiem par to netika uzlikts nekāds muitas nodoklis.

15 1992. gada 28. oktobrī prasītāji iesniedza sūdzību par Itālijas finanšu administrācijas muitas dienesta 1992. gada 16. oktobra rīkojumu. Ar 1994. gada 12. septembra spriedumu *Tribunale civile e penale di Trieste* (Itālija) atzina apstrīdēto rīkojumu par spēkā neesošu. Ar 1996. gada 5. septembra spriedumu *Corte d'appello di Trieste* grozīja minēto spriedumu un uzlika par pienākumu *Nordspedizionieri* uzņēmumam un tā dalībniekiem (papildu kārtā, bet solidāri to vidū) samaksāt apstrīdētajā rīkojumā norādīto summu ITL 2 951 462 300 apmērā. Ar 1999. gada 26. janvāra spriedumu *Corte suprema di cassazione* noraidīja prasītāju iesniegto sūdzību par *Corte d'appello* spriedumu.

16 1994. gada 14. janvārī *Tribunale civile e penale di Trieste* pirmstiesas izmeklēšanas tiesnesis izdeva rīkojumu par krimināllietu izbeigšanu, kuras bija ierosinātas par cigarešu kontrabandu pret Dž. Baldi [*G. Baldi*], *Nordspedizionieri* uzņēmuma dalībnieku un tādu trīs *Nordspedizionieri* iesniegto deklarāciju par tranzītu sastādītāju, kuras tika izmantotas minētajā kontrabandā.

17 2000. gada 14. novembrī prasītāji Komisijas dienestiem iesniedza lūgumu par Itālijas muitas iestāžu pieprasīto nodokļu atlaišanu. 2001. gada 4. jūnijā Itālijas iestādes iesniedza Komisijai lūgumu par muitas nodokļa summu ITL 497 589 687 apmērā, tas ir, EUR 256 983,63, atlaišanu.

18 Ar 2001. gada 18. decembra vēstuli Komisija lūdza Itālijas iestādēm iesniegt papildu informāciju. Ar 2002. gada 11. februāra vēstuli Itālijas muitas iestādes apstiprināja, ka nodokļu summa, kurai tika lūgta atlaišana, sastādīja ITL 497 589 687.

19 2002. gada 28. jūnijā Komisija pieņēma lēmumu, noraidot Itālijas Republikas 2001. gada 4. jūnija lūgumu atlaist muitas parādu, kuru prasītāji bija parādā (turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums"). Komisija atzina, ka šajā lietā nebija īpaša situācija, kuras pamatā ir apstākļi, kuros nav vainojama ne prasītāju maldība, ne viņu acīmredzama nolaidība Regulas Nr. 1430/79 13. panta izpratnē, un ka tādējādi ievedmuitas nodokļa, kas sastādīja EUR 256 983,63, tas ir, ITL 497 589 687, atlaišana nebija pamatota.

Process un lietas dalībnieku prasījumi

20 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā reģistrēts 2002. gada 30. oktobrī, prasītāji cēla šo prasību.

21 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Pirmās instances tiesa (piektā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu. Pierādījumu savākšanas nolūkā Pirmās instances tiesa aicināja Komisiju iesniegt atsevišķus dokumentus. Komisija izpildīja šo lūgumu noteiktajā termiņā.

22 2004. gada 29. jūnija tiesas sēdē tika uzklausīti lietas dalībnieki, kuri sniedza mutvārdu paskaidrojumus un atbildes uz Pirmās instances tiesas uzdotajiem jautājumiem.

23 Prasītāju prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— prioritāri: atcelt apstrīdēto lēmumu un atzīt, ka lūgtā ievedmuitas nodokļa atlaišana ir pieņemama šajā lietā;

— pakārtoti: atzīt, ka nodokļa atlaišana ir piešķirama attiecībā uz muitas parādu par ārvalsts izcelsmes tabakas 8 010 kg, ko 1992. gada 8. aprīlī konfiscēja Itālijas iestādes Baredžo nelikumīgā noliktavā;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

24 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atzīt par nepieņemamu prasītāju lūgumu attiecībā uz to, ka tie apstrīd attiecīgo muitas parādu un ka tie lūdz Pirmās instances tiesu atzīt to, ka viņiem ir tiesības saņemt muitas nodokļa atlaišanu konfiscētajai tabakai, kas sastāda 8 010 kg;

— noraidīt prasību kā nepamatotu pārējā daļā;

— piespriest prasītājiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

I — *Par prasījumiem attiecībā uz apstrīdētā lēmuma atcelšanu*

25 Pamatojot savus prasījumus attiecībā uz apstrīdētā lēmuma atcelšanu, prasītāji atsaucas, pirmkārt, uz to, ka apstrīdētajā lēmumā ir pieļautas vairākas kļūdas faktu

novērtējumā, un, otrkārt, uz to, ka lietā ir īpaša situācija un ka Regulas Nr. 1430/79 13. panta izpratnē nav notikusi maldība un acīmredzama nolaidība.

A — *Par pirmo pamatu attiecībā uz to, ka apstrīdētajā lēmumā ir pieļautas vairākas kļūdas faktu novērtējumā*

26 Prasītāji uzskata, ka apstrīdētajā lēmumā ir pieļautas vairākas kļūdas. Viņi apgalvo, ka par neprecīziem ir uzskatāmi, pirmkārt, kravas izvērtēšanas rezultātā tapušais apraksts attiecībā uz 1991. gada 16. novembra deklarāciju un, otrkārt, apstiprinājums, saskaņā ar kuru prasītāji lūdza atlaist muitas nodokli tikai attiecībā uz summu ITL 497 589 687 apmērā.

1. Par 1991. gada 16. novembra tranzīta pārbaudi

Lietas dalībnieku argumenti

27 Prasītāji norāda, ka apstrīdētā lēmuma ceturtajā apsvērumā ir noteikts, ka Ferneti muitas iestāde kopā ar finanšu policiju pārbaudīja kravu saistībā ar 1991. gada 16. novembra deklarāciju. Prasītāji uzskata, ka patiesībā muitas iestādes neveica preču pārbaudi muitas zonā deklarācijas par tranzītu iesniegšanas brīdī, bet nolēma tās pārbaudīt pēc kravas mašīnas aizbraukšanas, tas ir, pēc muitas formalitāšu nokārtošanas.

28 Komisija norāda, ka Itālijas policija tūlīt pēc muitas darbību pabeigšanas nesekoja kravas mašīnai, kas nodrošināja preču pārvadāšanu, kuras pamatā bija 1991. gada 16. novembra muitas deklarācija, bet šī izsekošana sākās tikai tad, kad policija uzzināja, ka kravas mašīna ir aizbraukusi.

Pirmās instances tiesas vērtējums

29 Būtiski ir norādīt, ka apstrīdētā lēmuma ceturtais apsvērums norāda tikai šo: "[Ferneti] muitas iestāde kopā ar finanšu policiju pārbaudīja kravu saistībā ar [1991. gada 16. novembra deklarāciju], atklājot, ka tā sastāv tikai un vienīgi no cigaretēm. Preces tika izņemtas un automašīnas šoferis tika aizturēts." No šī īsā apgalvojuma neizriet, ka kravas pārbaude būtu notikusi deklarācijas iesniegšanas brīdī, muitas zonā vai pēc muitas formalitāšu pabeigšanas. Ņemot vērā to, ka ir skaidrs, ka pārbaudi veica finanšu policija pēc Ferneti muitas iestādes priekšnieka lūguma, jāsecina, ka apstrīdētā lēmuma ceturtajā apsvērumā nav pieļauta nekāda kļūda faktu novērtējumā.

30 Tādējādi šis iebildums ir noraidāms.

2. Par lūgto nodokļa atlaišanu

Lietas dalībnieku argumenti

31 Prasītāji uzskata, ka apstrīdētais lēmums kļūdaini norāda, ka viņi ir lūguši muitas nodokļa atlaišanu par summu ITL 497 589 687. Atbilstoši viņu teiktajam no viņu Komisijai nosūtītā 2000. gada 14. novembra lūguma izriet, ka viņi ir lūguši atlaist

visu summu, ko Itālijas muitas iestāžu rīkojums uzlika viņiem par pienākumu samaksāt 1992. gada 16. oktobrī, proti, ITL 2 951 462 300. Šajā sakarā prasītāji uzsver, ka Komisijas pieļautā kļūda faktu novērtējumā var ietekmēt prāvu tādējādi, ka viens no iemesliem, kas attaisnoja lūgtās atlaišanas piešķiršanu, bija lielā attiecīgā nodokļa parāda summa un tās uzliktā ekonomiskā nasta. Tādējādi šī kļūda ietekmē lēmuma pašu pamatojumu. Prasītāji arī uzskata, ka ikvienas prāvas priekšmeta precīza noteikšana nav atstājama rīcības brīvības ziņā un ka finansiālā prasījuma precīza naudas summa ir precīzi konstatējama visās tiesu instancēs.

32 Komisija uzskata, ka iebildums par iespējamo kļūdu, kas pieļauta, aprēķinot muitas parādu, ir nepieņemams tiktāl, ciktāl prasītāji, ceļot šo prasību, apstrīd Itālijas iestāžu noteikto muitas parādu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

33 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka Regulas Nr. 1430/79 13. panta 1. punkta vienīgais mērķis ir ļaut, pastāvot noteiktiem īpašiem apstākļiem un nepastāvot acīmredzamai nolaidībai vai maldībai, neaplikt uzņēmējus ar nodokli, kurus tie ir parādā, un nevis ļaut apstrīdēt pašu muitas parāda maksājuma prasības principu (Tiesas 1987. gada 12. marta spriedums apvienotajās lietās 244/85 un 245/85 *Cerealmangimi un Italgrani*/Komisija, *Recueil*, 1303. lpp., 11. punkts, un 1993. gada 6. jūlija spriedums apvienotajās lietās C-121/91 un C-122/91 *CT Control* (Roterdama) un *JCT Benelux*/Komisija, *Recueil*, I-3873. lpp., 43. punkts; Pirmās instances tiesas 2002. gada 11. jūlija spriedums lietā T-205/99 *Hyper*/Komisija, *Recueil*, II-3141. lpp., 98. punkts).

34 Valsts iestāžu kompetencē ir noteikt parāda esamību un tā precīzu apmēru. Taču Komisijai saskaņā ar Regulas Nr. 1430/79 13. pantu adresētie lūgumi neattiecas uz jautājumu par to, vai valsts muitas iestādes bija pareizi piemērojušas muitas jomā esošās materiālās tiesību normas. Pirmās instances tiesa atgādina, ka šo iestāžu pieņemtos lēmumus var apstrīdēt valsts tiesās, kuras var vērsties Tiesā atbilstoši EKL 234. pantam (Pirmās instances tiesas 1998. gada 16. jūlija spriedums lietā T-195/97 *Kia Motors* un *Broekman Motorships*/Komisija, *Recueil*, II-2907. lpp., 36. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Hyper*/Komisija, 98. punkts).

35 Iepriekš minētie apsvērumi nav atzīstami par spēkā neesošiem to prasītāju argumentu dēļ, saskaņā ar kuriem pēc būtības finansiālas prasības precīzai noteikšanai, kas ir ikvienas prāvas pamatā, ir jābūt izvērtētai visās tiesu instancēs. Šis arguments neievēro gan kompetenču sadali muitas jomā starp valsts iestādēm un Komisiju, gan Regulas Nr. 1430/79 13. panta 1. punktā noteikto muitas nodokļa atlaišanu vai tā atmaksas kārtības specifiskumu un ierobežojumus.

36 Ņemot vērā iepriekš minēto, jāsecina, ka iebildums par iespējamo kļūdu apstrīdētajā lēmumā attiecībā uz prasītāju lūgto atlaišanas summu ir nepieņemams, jo ar šo iebildumu prasītāji apstrīd muitas parāda precīzas summas aprēķināšanu.

37 Jebkurā gadījumā jākonstatē, ka apstrīdētajā lēmumā nav pieļauta neviena kļūda faktu novērtējumā, norādot, ka prasītāji ir lūguši neaplikt ar nodokli summu ITL 497 589 687 apmērā attiecībā uz Itālijas iestāžu pieprasīto muitas nodokli. Attiecīgā naudas summa parādās Itālijas Republikas 2001. gada 4. jūnija lūgumā, ko pēc Komisijas lūguma apstiprināja Itālijas iestādes ar 2002. gada 11. februāra vēstuli. Pretēji tam, ko uzskata prasītāji — tas, ka apstrīdētajā lēmumā nebija norādīts, ka prasītāji bija lūguši visa nodokļa parāda neaplikšanu ar nodokli, kuru viņiem pieprasīja samaksāt Itālijas iestādes, nav būtisks ne attiecībā uz izvērtējumu, vai pastāv īpaša situācija, ne attiecībā uz apstrīdētā lēmuma pamatojumu. Pirmkārt, šis

nodokļa parāds bez muitas nodokļa ietvēra PVN un patēriņa nodokli, uz kuriem neattiecas Regulas Nr. 1430/79 13. pantā paredzētā procedūra neaplikšanai ar nodokli. Otrkārt, tā kā Komisijā tika iesniegts valsts iestāžu lūgums un, ņemot vērā valsts iestāžu ekskluzīvo kompetenci muitas parāda noteikšanā, atvelkamā naudas summa saistībā ar muitas nodokli, kuru tiek lūgts atlaist, bija valsts iestāžu norādītā summa.

38 Tādējādi šis iebildums ir noraidāms.

39 No tā izriet, ka pirmais prasības pamats ir noraidāms.

B — *Par otro pamatu attiecībā uz īpašas situācijas esamību un par maldības un acīmredzamas nolaidības neesamību Regulas Nr. 1430/79 13. panta izpratnē*

1. Ievada apsvērumi

40 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Regulas Nr. 1430/79 13. panta 1. punkts ir vispārīga taisnīguma klauzula, kas attiecas uz citiem gadījumiem nekā tiem, kuri bieži tika konstatēti praksē un uz kuriem šīs regulas pieņemšanas brīdī varēja piemērot īpašu tiesisko regulējumu (Tiesas 1983. gada 15. decembra spriedums lietā 283/82 *Schoellershammer*/Komisija, *Recueil*, 4219. lpp., 7. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā *Cerealmangimi* un *Italgrani*/Komisija, 10. punkts; 1987. gada 26. marta spriedums lietā 58/86 *Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons*, *Recueil*, 1525. lpp., 22. punkts, un 1996. gada 18. janvāra

spriedums lietā C-446/93 *SEIM, Recueil*, I-73. lpp., 41. punkts; Pirmās instances tiesas 2002. gada 4. jūlija spriedums lietā T-239/00 *SCI UK*/Komisija, *Recueil*, II-2957. lpp., 44. punkts). Šī tiesību norma ir piemērojama gadījumā, kad starp uzņēmēju un administrāciju esošās attiecības raksturojošie apstākļi ir tādi, ka nav taisnīgi nodarīt uzņēmējam kaitējumu, kuru viņš parastos apstākļos nebūtu cietis (iepriekš minētie spriedumi lietās *Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons*/Komisija, 22. punkts, un *SCI UK*/Komisija, 50. punkts).

41 Saskaņā ar Regulas Nr. 1430/79 13. pantu ir jāizpilda divi kumulatīvi nosacījumi, lai atlaistu ievedmuitas nodokli, proti, īpašas situācijas esamība un uzņēmēja maldināšanas un acīmredzamas nolaidības neesamība (Tiesas 1998. gada 26. novembra spriedums lietā C-370/96 *Covita, Recueil*, I-7711. lpp., 29. punkts, un 1999. gada 7. septembra spriedums lietā C-61/98 *De Haan, Recueil*, I-5003. lpp., 42. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā *SCI UK*/Komisija, 45. punkts).

42 Tāpat būtiski ir piezīmēt, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai Komisijai, pieņemot lēmumu atbilstoši Regulas Nr. 1430/79 13. pantā paredzētajai vispārīgajai taisnīguma klauzulai, ir piešķirta rīcības brīvība (Pirmās instances tiesas 1995. gada 9. novembra spriedums lietā T-346/94 *France-aviation*/Komisija, *Recueil*, II-2841. lpp., 34. punkts; 1998. gada 17. septembra spriedums lietā T-50/96 *Primex Produkte Import-Export* u.c./Komisija, *Recueil*, II-3773. lpp., 60. punkts, un 2000. gada 18. janvāra spriedums lietā T-290/97 *Mehibas Dordtselaan*/Komisija, *Recueil*, II-15. lpp., 46. un 78. punkts). Jānorāda ir arī tas, ka ievedmuitas nodokļa atlaišana vai tā atmaksa, ko var piešķirt tikai, pastāvot zināmiem nosacījumiem, un tikai īpaši paredzētos gadījumos, ir izņēmums parastajā importa un eksporta režīmā, un tādējādi jānorāda, ka tiesiskais regulējums, kas paredz šādu atmaksu vai atlaišanu, ir sašaurināti interpretējams (Tiesas 1999. gada 11. novembra spriedums lietā C-48/98 *Söhl & Söhlke, Recueil*, I-7877. lpp., 52. punkts, un Pirmās instances tiesas 2004. gada 12. februāra spriedums lietā T-282/01 *Aslantrans*/Komisija, *Recueil*, II-693. lpp., 55. punkts).

2. Par īpašas situācijas esamību

43 Prasītāji uzskata, ka viņi ir atradušies īpašā situācijā Regulas Nr. 1430/79 13. panta izpratnē. Viņi norāda — pirmkārt, Itālijas iestādes apzināti ir ļāvušas veikt minēto kontrabandu, lai atklātu kontrabandistu tīklu; otrkārt, viņi ir cietuši no krāpšanas, kas pārsniedza viņu profesionālajā darbībā esošos komerciāla rakstura riskus; treškārt, muitas iestādes nav izpildījušas savus pienākumus kontrolēt muitas darbības; ceturtkārt, prasītājiem nebija iespējams pārbaudīt transporta veiktās darbības; visbeidzot, piektkārt, Komisija apstrīdētajā lēmumā nav sabalansējusi esošās intereses.

a) Attiecībā uz to, ka Itālijas iestādēm bija iepriekš zināms par kontrabandas veikšanu

Lietas dalībnieku argumenti

44 Prasītāji atzīst, ka attiecīgais pienākums izriet no izmeklēšanas, ko veica muitas iestādes, kuras acīmredzot pārzināja faktus.

45 Prasītāji atgādina, ka 1991. gada 16. septembrī C. kungs veica pirmo pārvadājumu ar galamērķi Irunā [*Irun*] (Spānija), izmantojot Kopienas tranzīta dokumentu, kuru izsniedzis uzņēmums *Centralsped*. Šo tranzīta dokumentu dzēsa laikā, kad Ferneti muitas iestāde 1991. gada 20. septembrī saņēma dokumenta T1 piekto kopiju, un tas tika nosūtīts Triestes muitas iecirknim 1991. gada 5. decembrī. Prasītāji uzskata, ka šī pirmā dzēšana ir acīmredzami nepareiza.

46 Prasītāji arī norāda, ka 1991. gada 16. novembra transportu pārbaudīja pēc Ferneti muitas iestāžu pieprasījuma tiklīdz kravas mašīna bija atstājusi muitas zonu, kas prasīja iepriekš izsekot un apturēt kravas mašīnu. Prasītāji uzsver, ka transports nekad nebija apturēts pēc tam, kad tas bija izbraucis no muitas zonas, izņemot gadījumos, kad finanšu policijai bija jau informācija par kontrabandu. Prasītāji atzīmē, ka šis fakts prezumē to, ka cigarešu atklāšana nenotika nejauši, muitas iestādēm veicot preču gadījuma pārbaudi, bet ka finanšu policija bija informēta par attiecīgās kravas patieso saturu.

47 Prasītāji arī konstatē, ka svētdien, 1991. gada 17. novembrī, proti, 24 stundas pēc kravas mašīnas pārbaudes, un lai arī C. kungs vēl nebija nopratināts, finanšu policija ieradās Brešā [*Brescia*] (Itālija), kur tā veica kratīšanu ēkā, kurā dzīvoja persona, kura pēc tam apsūdzēta par dalību cigarešu kontrabandā.

48 Turklāt prasītāji piezīmē, ka 1991. gada 30. oktobrī un 5. novembrī pārvadātā krava bija deklarēta Slovēnijas muitas iestādēm likumā noteiktajā kārtībā kā ārvalstīs ražoto tabakas izstrādājumu kastes. Prasītāji uzskata, ka Slovēnijas iestādes, ņemot vērā savstarpējo administratīvās palīdzības līgumu, kas starp Itāliju un Dienvidslāviju noslēgts 1965. gada 16. novembrī un kas vēl joprojām ir spēkā, informēja Itālijas iestādes par šo paaugstināta riska preču atrašanos C. kunga pārvadātajā kravā.

49 Prasītāji no iepriekš izklāstītajiem apstākļiem secina, ka Itālijas iestādes zināja to, ka C. kungs veica kontrabandu un to, ka, lai atklātu un aizturētu visus līdzdalībniekus šajā kontrabandas tīklā, tās apzināti ir ļāvušas izdarīt pārkāpumus, atļaujot veikt divus pārvadājumus, attiecībā uz kuriem prasītāji, neņemot vērā šos faktus un tādējādi labā ticībā, bija izdevuši Kopienas tranzīta dokumentus. Prasītāji šajā sakarā norāda, ka Pirmās instances tiesa ir atzinusi, ka ievedmuitas nodokļa atlaišana ir attaisnojama krāpšanas gadījumā, kas izdarīta Kopienas ārējā tranzīta ietvaros, kurā muitas administrācijai bija zināms par attiecīgo nelikumīgo darbību (Pirmās

instances tiesas 2001. gada 7. jūnija spriedums lietā T-330/99 *Spedition Wilhelm Rotermund*/Komisija, *Recueil*, II-1619. lpp.). Tāpat prasītāji atzīmē, ka Tiesa ir lēmusi, ka nepieciešamība muitas iestādēm vai policijai steidzināt izmeklēšanu rada īpašu situāciju Regulas Nr. 1430/79 13. panta 1. punkta izpratnē, ja nepastāv nekāda maldība vai nolaidība no atbildīgās personas puses un ja šī persona nav bijusi informēta par izmeklēšanas veikšanu.

50 Komisija uzsver, ka prasītāju gadījums nav salīdzināms ar prasītāja gadījumu iepriekš minētajā *De Haan* lietā. Komisija atgādina, ka šajā lietā muitas iestādes zināja par kontrabandu un bija brīvprātīgi organizējušas uzraudzītu piegādi, kamēr šajā lietā notika pretējais — kontrabanda tika atklāta parastas muitas pārbaudes laikā, muitā iesniedzot tranzīta deklarācijas.

Pirmās instances tiesas vērtējums

51 Jāatzīmē, ka nepieciešamība veikt izmeklēšanu, kuras nolūks ir identificēt un aizturēt personas, kas ir veikušas krāpšanu vai plāno to darīt, vai to līdzdalībniekus, var likumīgi attaisnot to, ka par izmeklēšanu apzināti netiek pilnībā vai daļēji informēts principāls, pat ja tam netiek pārmestas krāpšanas darbības (iepriekš minētais spriedums lietā *De Haan*, 32. punkts). Tātad valsts iestādes var likumīgā veidā apzināti atļaut izdarīt pārkāpumus vai nelikumības, lai darītu visu iespējamo, lai atklātu noziedznieku tīklu, identificētu krāpniekus un savāktu vai nostiprinātu pierādījumus. Tomēr tāda pienākuma uzlikšana atbildīgajai personai maksāt muitas parādu, kas izriet no šīm izvēlēm, kas saistītas ar pārkāpumu izmeklēšanu, pārkāpj taisnīguma klauzulas mērķi, jo atbildīgā persona tādējādi atrastos izņēmuma situācijā salīdzinājumā ar citiem uzņēmējiem, kuri veic tādu pašu darbību. Tādējādi atbildīgās personas nebrīdināšana par šīs izmeklēšanas norisi muitas iestāžu vai

policistu veiktās izmeklēšanas interesēs ir īpaša situācija Regulas Nr. 1430/79 13. panta 1. punkta izpratnē, ja nepastāv nekāda maldība vai nolaidība no atbildīgās personas puses (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *De Haan*, 53. punkts).

52 Tādējādi jāizvērtē, vai ir pierādījumi tam, kā to apgalvo prasītāji, ka Itālijas iestādes zināja par attiecīgo cigarešu kontrabandu un tomēr atļāva veikt 1991. gada 30. oktobra un 5. novembra pārvadājumus.

53 Pirmās instances tiesa vispirms atzīst — tas, ka Ferneti muitas iestādes vadītājs lūdza finanšu policijai pārbaudīt kravas mašīnu tiklīdz muitas formalitātes attiecībā uz 1991. gada 16. novembra pārvadājumu tika pabeigtas, kas rezultātā beidzās ar tās izsekošanu un aizturēšanu, pats par sevi nav pietiekams, lai pierādītu, ka iestādes bija informētas par kravas patieso saturu. Kā norāda Ferneti muitas iestādes 1991. gada 16. novembrī sastādītais aizturēšanas protokols, muitas iestādes priekšnieks bija uzdevis pārbaudīt transportlīdzekli, jo viņam bija aizdomas, ka pārvadātā krava nebija tā, kas bija deklarēta. Tas, ka šī pārbaude notika tad, kad kravas mašīna jau bija atstājusi muitas zonu, neļauj secināt, ka tā nebija parasta gadījuma pārbaude.

54 Pirmās instances tiesa turpinājumā uzskata, ka Itālijas policijas veiktā izmeklēšana un kratīšanas Brešā tāpat nepierāda, ka Itālijas iestādes bija iepriekš informētas par kontrabandu. No Triestes finanšu policijas 1991. gada 17. novembrī sastādītā kratīšanas protokola izriet, ka attiecīgās policijas darbības tika veiktas pēc tam, kad tika atklātas cigaretes Ferneti pārbaudītajā kravas mašīnā, kā arī pēc policijas pirmstiesas izmeklēšanas un pēc izņemto, kravas mašīnas šoferim piederošo dokumentu izvērtēšanas. Turklāt būtiski ir piezīmēt, ka pretēji tam, ko apgalvo prasītāji, kravas mašīnas šoferis jau bija īsumā nopratināts 16. novembrī pēc viņa aizturēšanas.

55 Pie tam jāprecizē, ka nodoklis, kuru tiek lūgts atlaist, neatbilst šai 1991. gada 16. novembra muitas darbībai, bet iepriekš veiktajām 1991. gada 30. oktobra un 5. novembra darbībām. Tādējādi iestāžu iespējamajai informētībai par kontrabandu bija jāpastāv pirms šiem diviem datumiem, lai piemērotu *De Haan* lietā esošo judikatūru.

56 Šajā sakarā jākonstatē — tas, ka 1991. gada 16. novembra deklarācija bija pārbaudīta kļūdaini, nepierāda to, ka iestādes zināja par 1991. gada 30. oktobra un 5. novembra kontrabandu. Lietas materiāli neļauj secināt, ka Itālijas muitas iestādes zināja par šo iespējamo viltojumu pirms 1991. gada 16. novembra. Tieši pretēji — Ferneti muitas iestādes 1991. gada 16. decembra sastādītajā protokolā norāda, ka kontrabanda, kas atbilst 1991. gada 16. septembra pārvadājumam, tika atklāta pēc C. kunga 1991. gada 16. novembrī iesniegtajām deklarācijām un pēc Ferneti muitas reģistra pārbaudes, kas notika pēc šo deklarāciju iesniegšanas.

57 Attiecībā uz argumentu par to, ka Slovēnijas iestādes iepriekš informēja savus Itālijas kolēģus par cigarešu esamību pārvadājumos, uz kuriem attiecās 1991. gada 30. oktobra un 5. novembra deklarācijas, jānorāda, ka prasītāji neiesniedz nevienu pierādījumu šajā sakarā, izņemot to, ka starp Itāliju un Dienvidslāviju 1965. gada 10. novembrī ir noslēgts līgums par administratīvo palīdzību attiecībā uz krāpšanas novēršanu un apkarošanu muitas jomā. Taču šis līgums neuzlika Slovēnijas iestādēm pienākumu nekavējoties informēt Itālijas iestādes ikreiz, kad cigarešu krava atstāja tās teritoriju (skat. turpmāk 79. punktu). Turklāt Ferneti muitas iestādes 1991. gada 16. decembrī sastādītajā protokolā ir norādīts, ka 1991. gada 7. decembrī Itālijas iestādes ir lūgušas informāciju Slovēnijas iestādēm un ka tikai pēc šī lūguma, 1991. gada 13. decembrī, Slovēnijas iestādes apstiprināja datumus, kuros minētā krava bija atstājusi Slovēnijas muitu, un informēja Itālijas iestādes par to, ka deklarētās preces pamatā bija ārvalstīs ražotie tabakas izstrādājumi.

58 Visbeidzot, prasītāju atsauce uz iepriekš minēto spriedumu lietā *Spedition Wilhelm Rotermund*/Komisija nav būtiska šajā lietā. Šajā lietā īpašā situācija radās no tā, ka pastāvēja krāpšanas darbības, kuras varēja izskaidrot vienīgi ar galamērķa muitas iestādes darbinieka aktīvu līdzdalību, kā rezultātā Pirmās instances tiesa atzina, ka Komisija nevarēja likumīgi aprobežoties ar prasību, lai prasītāja iesniedz formālu un skaidru pierādījumu par šādas līdzdalības esamību (iepriekš minētais spriedums lietā *Spedition Wilhelm Rotermund*/Komisija, 56.–58. punkts). Tātad šī situācija atšķiras no šajā lietā esošās.

59 Kopumā no iepriekš minētā izriet, ka prasītāji nav pierādījuši, ka Itālijas iestādes iepriekš zināja par cigarešu kontrabandu un ka tās apzināti bija ļāvušas veikt krāpnieciskas darbības attiecībā uz 1991. gada 30. oktobra un 5. novembra tranzītu.

b) Attiecībā uz prasītāju argumentu par to, ka kontrabanda, kurā viņi bija cietušie, pārsniedza viņu profesionālajā darbībā esošos komerciālos riskus

Lietas dalībnieku argumenti

60 Prasītāji uzskata, ka viņi bija cietušie kontrabandā, kas tika īstenota ar viltību un kas skāra milzīgus finanšu līdzekļus, un ko veica noziedznieku grupa, kas nāca no dažādām valstīm. Viņi apstiprina, ka situācijas īpašais raksturs izriet arī no faktu sarežģītības, likuma pārkāpuma ekonomiskā nozīmīguma un no tā, ka kontrabandisti bija atkārtoti izdarījuši vismaz četrus noziedzīgus nodarījumus. Prasītāji atklāj, ka transporta dokumentos vai rēķinos, kurus šoferis iesniedza, lai saņemtu tranzīta T1 dokumentu, nebija konstatēta neviena neprecizitāte vai kļūda. Viņi norāda, ka šajā gadījumā šī ir pirmā un vienīgā reize, kad viņu labā ticība tranzīta dokumentu

izdošanā viņus pievīla, lai arī iepriekš viņi bija izsnieguši simtiem T1 dokumentu vairāku desmitu gadu laikā, nodarbojoties ar deklarāciju izsniegšanu muitā.

61 Prasītāji apgalvo, ka apstrīdētais lēmums ir pieļāvis kļūdu, uzskatot viņus par "pārvadātājiem" vai "muitas aģentiem". Viņi apstiprina, ka tajā darbībā, ko veica *Nordspedizionieri*, nebija iekļauta pārvadāšana un viņus nevarēja uzskatīt par muitas aģentiem vai *agenti in dogana* tajā izpratnē, ko Itālijas tiesības piešķir aģenta pakalpojuma līgumam. Prasītāji tāpat norāda, ka muitā viņi ir tikai veikuši pārstāvības funkciju muitas brokera vai *spedizionieri doganali* statusā saskaņā ar Itālijas muitas likuma noteikumiem, it īpaši, 40. un 47. pantu Itālijas Republikas prezidenta 1973. gada 23. janvāra Dekrētā Nr. 43.

62 Prasītāji norāda, ka muitas brokera statuss ir atzīts Kopienas muitas tiesiskajā regulējumā; šajā sakarā viņi atsaucas uz 3. panta 3. punkta sesto ievilkumu Padomes 1985. gada 12. decembra Regulā (EEK) Nr. 3632/85, kas paredz nosacījumus, kādos personai ir atļauts veikt muitas deklarāciju (OV L 350, 1. lpp.), kā arī uz Muitas kodeksa 5. pantu. Viņi atklāj, ka šīs tiesību normas muitas deklarācijas veikšanai atļauj izmantot pārstāvjus, kuri rīkojas vai nu savā vārdā, bet citu labā, vai arī citu vārdā un to labā, un ka saskaņā ar 3. pantu Itālijas 1960. gada 22. decembra likumā Nr. 1612 par muitas brokera profesijas atzīšanu muitas brokeris nevar bez attaisnojuma atteikt savu iejaukšanos.

63 Prasītāji apstrīd apstrīdētajā lēmumā ietverto argumentu par to, ka trešo personu izdarītās krāpnieciskās darbības ir parasti komerciāli riski, kuriem muitas brokeris ir pakļauts, un šādas darbības nav īpaša situācija Regulas Nr. 1430/79 13. panta izpratnē. Viņi uzskata, ka Regulas Nr. 1031/88 4. panta 1. punkts, kas paredz, ka pienākums maksāt muitas parādu ir tām personām, kas ir noslēpušas preci no

muitas pārbaudes vai kas ir bijušas par līdzdalībniecēm šādai noslēpšanai, nosaka *ex delicto* atbildību, kura nav attiecināma uz prasītājiem, jo viņi ir pilnībā attaisnoti krimināllietā. Prasītāji norāda, ka šajā lietā ir piemērojams tikai un vienīgi Regulas Nr. 1031/88 4. panta 1. punkts un nevis šī paša panta 2. punkts, kas attiecas tikai uz gadījumiem, kad preces īpašnieks nav izpildījis civiltiesiska rakstura pienākumus, piemēram, tā maksātnespējas gadījumā.

64 Prasītāji norāda, ka muitas brokeris — profesionālis neuzņemas komerciālos riskus un tādējādi nav tiesiski pamatots apgalvojums, saskaņā ar kuru trešo personu veiktās krāpnieciskās darbības ir iekļautas parastajos komerciālajos riskos, ko uzņemas muitas brokeris. Turklāt viņi atklāj, ka Pirmās instances tiesas judikatūra, it īpaši sākot ar 1998. gada 19. februāra spriedumu lietā T-42/96 *Eyckeler & Malt*/Komisija, *Recueil*, II-401. lpp., izslēdz to, ka viltotu dokumentu neapzināta lietošana muitā var radīt parastu komerciālu risku. Viņi norāda, ka Pirmās instances tiesa šajā spriedumā lēma, ka apstākļos, kad Komisija nav izpildījusi savu pienākumu uzraudzīt un kontrolēt, ļoti profesionālā veidā veiktie viltojumi pārsniedza parastos komerciālos riskus, kurus jāuzņemas uzņēmējam (iepriekš minētais spriedums lietā *Eyckeler & Malt*/Komisija, 188. un 189. punkts).

65 Prasītāji norāda, ka iepriekš minētais spriedums lietā *Eyckeler & Malt*/Komisija iezīmē atsacīšanos no iepriekšējās judikatūras un jaunas judikatūras sākumu, kas vairāk aizsargā starptautiskos pārvadājumus. Šajā sakarā prasītāji atsaucas uz iepriekš minēto spriedumu lietā *Primex Produkte Import-Export* u.c./Komisija (163. un 164. punkts) un Pirmās instances tiesas 2001. gada 10. maija spriedumu apvienotajās lietās T-186/97, T-187/97, no T-190/97 līdz T-192/97, T-210/97, T-211/97, no T-216/97 līdz T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 un T-147/99 *Kaufring* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1337. lpp. Iepriekš minētais spriedums lietā *Kaufring* u.c./Komisija īpaši lika uzsvaru uz tiesiskās paļāvības pamatprincipu dokumentos, kurus izdevušas ārvalstu iestādes (216., 218. un 219. punkts).

66 Komisija norāda, ka viltotu dokumentu izmantošana, lai arī labā ticībā, nevar pati par sevi radīt īpašu situāciju un ir uzskatāma par parastu komerciālu risku, kas pastāv uzņēmējdarbībā. Tādējādi tas, ka prasītāji neatbild par kontrabandas organizēšanu, neatbrīvo tos no pienākuma maksāt muitas parādu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

67 Uzreiz jānorāda — lai arī prasītāji uzstājas kā *spedizionieri doganali* (muitas brokeri), apstrīdētā lēmuma trešais apsvērums *Nordspedizionieri* uzskata par *società di transporti, agente in dogana* (pārvadājumu uzņēmums, muitas aģents). Prasītāji savā 2002. gada 6. maija vēstulē, atbildot uz Komisijas sākotnējiem iebildumiem par pieprasīto nodokļu atlaišanu, norādīja, ka muitas brokeri nodarbojas tikai ar tirdzniecības dokumentiem un ka atšķirībā no muitas aģentiem tie nenodarbojas ar preču pārvadāšanu un nav tiesīgi pārbaudīt kravu. Tomēr — ja apstrīdētajā lēmumā ir pieļauta kļūda attiecībā uz prasītāju profesionālo statusu, jebkurā gadījumā Komisija šī lēmuma motīvu daļā nav ietvērusi nevienu argumentu par preču pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu. Tātad lēmumā ietvertajai neprecizitātei nav nekādas prakstiskas nozīmes attiecībā uz procedūru par muitas parāda atlaišanu.

68 Jānorāda, ka prasītājiem šajā lietā esošie pienākumi negulstas uz viņiem ne kā muitas brokeriem, ne kā principālam, kuram jāveic minētie divi ārējie tranzīta pārvadājumi. Saskaņā ar Regulas Nr. 222/77 11. panta a) apakšpunktu attiecīgais principāls kompetentās iestādēs atbild par Kopienas tranzītu, un saskaņā ar šīs regulas 13. panta a) un b) apakšpunktu principāla pienākums ir uzrādīt neskartas preces nosūtītājmuitas iestādē noteiktā termiņā, ievērojot kompetento iestāžu pieņemtos pasākumus to identificēšanai un ievērojot noteikumus par Kopienas tranzīta režīmu. Tādējādi, pieņemot atbildīgā principāla statusu savās 1991. gada 30. oktobra un

5. novembra deklarācijās, prasītāji ir uzņēmušies īpašu atbildību Kopienas muitas tiesiskā regulējuma izpratnē.

69 Nav atbalstāmi prasītāju iesniegtie argumenti par savu Regulas Nr. 1031/88 4. panta 1. punkta interpretāciju, kas attiecas uz to personu noteikšanu, kurām ir pienākums samaksāt muitas parādu. Prasītāji pēc būtības uzsver, ka viņi nevar būt solidāri atbildīgi par attiecīgā muitas parāda segšanu, jo viņi nav līdzdarbojušies preču slēpšanā. Šajā sakarā pietiek atgādināt, ka Regulas Nr. 1430/79 13. pants neļauj apstrīdēt muitas parāda atmaksas prasību (iepriekš minētais spriedums lietā *Cerealmangimi* un *Italgrani*/Komisija, 11. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā *CT Control* (Roterdama) un *JCTBenelux*/Komisija, 43. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Hyper*/Komisija, 98. punkts), jo parāda noteikšana ir valsts iestāžu kompetence. Komisijai saskaņā ar Regulas Nr. 1430/79 13. pantu adresētie lūgumi neskar jautājumu par to, vai valsts muitas iestādes bija pareizi piemērojušas muitas jomā esošās materiālās tiesību normas (iepriekš minētais spriedums lietā *Kia Motors* un *Broekman Motorships*/Komisija, 36. punkts).

70 Attiecībā uz prasītāju argumentu par to, ka neapzināta un netīša līdzdalība trešo personu krāpnieciskajās darbībās ir īpaša situācija Regulas Nr. 1430/79 13. panta izpratnē, jānorāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru to dokumentu iesniegšana, pat labā ticībā, kuri vēlāk izrādās viltoti, pati par sevi nerada īpašu situāciju, kas attaisno ievedmuitas nodokļa atlaišanu (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Eyckeler & Malt*/Komisija, 162. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Primex Produkte Import-Export* u.c./Komisija, 140. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *SCI UK*/Komisija, 58. punkts). It īpaši, Pirmās instances tiesa ir lēmusi, ka muitas brokerim iesniegto rēķinu krāpnieciskās pazīmes nerada īpašu situāciju Regulas Nr. 1430/79 13. panta izpratnē, uzskatot, ka šāds gadījums ir uzskatāms par profesionālo risku, kuram ir pakļauts muitas brokeris, kas, ņemot vērā savu darbu, uzņemas atbildību par to dokumentu likumību, kurus tas iesniedz muitas iestādēm, un tādējādi uzskatot, ka Kopiena nevar atlīdzināt viņu klientu neatbilstošas rīcības

radītās sekas, kas tiem nodara zaudējumus (iepriekš minētais spriedums lietā *Mehibas Dordtselaan*/Komisija, 82. un 83. punkts).

71 Taču prasītāju norādītie noziedzīgā nodarījuma apstākļi un īpašās pazīmes, piemēram, pārkāpēju organizētības līmenis, faktu sarežģītība, pārkāpuma ekonomiskā nozīmība vai četru, atkārtoti izdarītu pārkāpumu esamība, nevar atcelt šo secinājumu (šajā sakarā skat. Tiesas 1983. gada 5. oktobra spriedumu apvienotajās lietās 186/82 un 187/82 *Magazzini Generali, Recueil*, 2951. lpp., 14. un 15. punkts; skat. arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Aslantrans*/Komisija, 58. punkts). Tāpat prasītāju argumenti par to, ka Itālijas muitas brokeri nevar ne pielāgot savu atalgojumu atbilstoši viņu krāpšanas riska novērtējumam, ne arī bez pamatojuma atteikties iejaukties tad, kad tas tiek lūgts, nenostāda lūguma iesniedzēju izņēmuma situācijā salīdzinājumā ar citiem uzņēmējiem tiktāl, ciktāl šie apstākļi ietekmē nenoteiktu skaitu uzņēmēju, proti, visus Itālijas muitas brokerus (šajā sakarā skat. Tiesas 1999. gada 25. februāra spriedumu lietā C-86/97 *Trans-Ex-Import, Recueil*, I-1041. lpp., 22. punkts, un 2001. gada 27. septembra spriedumu lietā C-253/99 *Bacardi, Recueil*, I-6493. lpp., 56. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *De Haan*, 52. punkts). Visbeidzot, tas, ka šajā lietā tas bija pirmais krāpšanas gadījums, ar kuru saskārās prasītāji, nav pietiekams, lai radītu izņēmuma apstākļus Regulas Nr. 1430/79 13. panta izpratnē.

72 Tomēr jākonstatē, ka citāds secinājums, proti, tas, ka pastāv īpaša situācija, ir izdarāms gadījumos, kad Komisija vai valsts muitas iestādes ir pieļāvušas nopietnus pārkāpumus, atvieglojot dokumentu krāpniecisku izmantošanu (iepriekš minētais spriedums lietā *SCI UK*/Komisija, 59. punkts; šajā sakarā skat. arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Eyckeler & Malt*/Komisija, 189. un 190. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Primex Produkte Import-Export* u.c./Komisija, 163. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Kaufring* u.c./Komisija, 235. un 302. punkts). Tā kā Regulas Nr. 1430/79 13. pants ir piemērojams gadījumos, kad apstākļi, kas raksturo attiecības starp uzņēmēju un administrāciju, ir tādi, kuros nebūtu taisnīgi radīt šim uzņēmējam kaitējumu, kuru viņš normālos apstākļos nebūtu cietis (iepriekš minētais spriedums lietā *Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons*, 22. punkts), jāatzīst, ka šādi apstākļi radītu īpašu situāciju 13. panta izpratnē un tie attaisnotu

ievedmuitas nodokļa atlaišanu (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Primex Produkte Import-Export* u.c./Komisija, 163. un 164. punkts).

73 Tātad jāizvērtē, vai šajā lietā prasītāji ir pierādījuši, ka Komisijas vai valsts muitas iestāžu darbībās ir šādi pārkāpumi.

c) Attiecībā uz to, ka muitas iestādes nebija veikušas pārbaudi

Lietas dalībnieku argumenti

74 Prasītāji apgalvo, ka muitas iestādes nav pārbaudījušas 1991. gada 30. oktobra un 5. novembra kravas un ka tās ir uzlikušas savu apstiprinājumu par atbilstību uz tranzīta dokumentiem, nepārbaudot kravas mašīnas, tādējādi uzticoties šofera iesniegto dokumentu pareizībai. Viņi it īpaši norāda — ja muitas iestādēm būtu bijušas aizdomas par nelikumībām 1991. gada 30. oktobra un 5. novembra pārvadājumos, kā tās rīkojās 1991. gada 16. novembra pārvadājuma gadījumā, tām būtu bijis pienākums pārbaudīt preces. Tāpat prasītāji atzīmē, ka tādu divu dokumentu izsniegšanas brīdī, kas apliecina atmaksājamā muitas nodokļa samaksu attiecībā uz deklarēto kartona iepakojuma kravu, tika sniegta atbilstoša iemaksa ITL 100 000 000 apmērā, kas ir iemaksa, kuras atbilstību bija jānovērtē muitas iestādēm, kuras varēja pārbaudīt kravas mašīnu abu tranzītu dokumentu izsniegšanas brīdī. Tāpat — ja izrādītos, ka muitas iestādes un finanšu policija nezināja par kontrabandu, tām būtu jebkurā gadījumā jāatbild par to, ka preces nebija fiziskā veidā pārbaudītas.

75 Prasītāji arī atsaucas uz uzņēmēja paļāvības principu Kopienas tiesiskā regulējuma atbilstošā piemērošanā. Viņi norāda, ka, ņemot vērā iepriekš minēto administratīvās palīdzības nolīguma pastāvēšanu starp Itāliju un Dienvidslāviju, Slovēnijas muitas iestādēm bija pienākums vērst Itālijas iestāžu uzmanību uz to, ka minētajā kravā bija paaugstināta riska preces, jo tās bija pakļautas ekonomiski būtiskam monopolam, un ka brokeris neatlīdzinās muitā šīs kontrabandas novēršanas un informācijas sistēmas iespējamo trūkumu sekas. Tāpat, pat ja judikatūra, kas pieņemta iepriekš minētajā spriedumā lietā *De Haan*, nav piemērojama šajā lietā, būtu jāpiemēro princips, kas pieņemts iepriekš minētajā spriedumā lietā *Eyckeler & Malt*/Komisija un *Hewlettt Packard France* (Tiesas 1993. gada 1. aprīļa spriedums lietā C-250/91, *Recueil*, I-1819. lpp.), jo prasītāji balstījās uz to, ka viņiem ir jābūt tiesiskajai paļāvībai, ka Kopienas iestādes preventīvos nolūkos pārbaudīs paaugstināta riska preces.

76 Komisija uzskata — lai arī ir taisnība, ka atsevišķos gadījumos krāpšana, kas izpaudusies, iesniedzot labā ticībā viltotus dokumentus, var attaisnot parāda atlaišanu, it īpaši, kad Komisija vai muitas iestādes ir pieļāvušas nopietnus pārkāpumus, atvieglojot minēto dokumentu krāpniecisku izmantošanu, jebkurā gadījumā šajā lietā prasītāji nav iesnieguši nevienu pierādījumu par to, ka Itālijas iestādes būtu pieļāvušas kļūdu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

77 Prasītāju argumentācija pēc būtības ietver norādi uz to, ka, pirmkārt, Itālijas iestādēm bija fiziskā veidā jāpārbauda preces, kas bija 1991. gada 30. oktobra un 5. novembra tranzīta pamatā, un ka, otrkārt, Slovēnijas muitas iestādēm bija pienākums vērst savu Itālijas kolēģu uzmanību uz minēto cigarešu tranzītu.

78 Pirmkārt, Pirmās instances tiesa atzīmē, ka nebūtu saprātīgi no valsts muitas iestādēm prasīt, lai tās fiziskā veidā pārbauda visas kravas, kas šķērso Kopienas robežas. Preču starptautisko pārvadājumu realitāte padara praksē par neiespējamu fiziskā veidā izkontrolēt visus robežu šķērsojušus transportus. Tāpat, kā tas norādīts apstrīdētā lēmuma 36. apsvērumā, tranzīta deklarācijas pieņemšana neatņem kompetentai muitas iestādei iespēju veikt pārbaudes *a posteriori* (šajā sakarā skat. Tiesas 1984. gada 13. novembra spriedumu apvienotajās lietās 98/83 un 230/83 *Van Gend & Loos*/Komisija, *Recueil*, 3763. lpp., 20. punkts). Visbeidzot, pretēji tam, kā uzskata prasītāji, lietā esošie pierādījumi neļauj secināt, ka Itālijas iestādēm bija aizdomas par nelikumībām 1991. gada 30. oktobra un 5. novembra pārvadājumos.

79 Otrkārt, jākonstatē, ka 1965. gada 10. novembrī starp Itāliju un Dienvidslāviju noslēgtais nolīgums par administratīvo palīdzību muitas krāpšanas novēršanai un apkarošanai neuzlika Slovēnijas muitas iestādēm pienākumu nekavējoties informēt Itālijas muitas iestādes par jebkuru cigarešu kravu, kas atstāja tās teritoriju un devās virzienā uz Itāliju. Nolīgums tikai paredz savstarpējās palīdzības sniegšanu un ciešas sadarbības starp abu valstu iestādēm izveidošanu (1. un 3. pants), īpašas uzraudzības izveidošanu, "kur iespējams", pār preču un tādu transportlīdzekļu kustību, kas norāda uz apmēros ievērojamu kontrabandu (4. pants), un informācijas apmaiņu, it īpaši, par to preču kategorijām, ar kurām tiek pārkāpti muitas noteikumi (5. pants).

80 Ņemot vērā iepriekš minēto, Pirmās instances tiesa uzskata, ka prasītāji nav pierādījuši, ka valsts muitas iestādes ir pieļāvušas nopietnus pārkāpumus, kas atviegloja minēto tranzīta dokumentu krāpniecisku izmantošanu. Tādējādi jāsecina, ka šajā lietā tas, ka prasītāji labā ticībā bija iesnieguši dokumentus, kuri vēlāk izrādījās viltoti, nevar radīt īpašu situāciju, kas attaisno muitas parāda atlaišanu.

d) Attiecībā uz to, ka prasītāji nevarēja pārbaudīt kravas mašīnas

Lietas dalībnieku argumenti

81 Prasītāji norāda, ka viņi veic savu darbību uz Itālijas un Slovēnijas robežas, ka viņi ir izsnieguši Kopienas tranzīta dokumentus pēc tam, kad kravas mašīna bija atstājusi Ļubļanu, un ka tādējādi viņiem nebija iespējams pārbaudīt kravu. Prasītāji piebilst, ka muitas brokeri nevar uzstāt uz transportlīdzekļu pārbaudi, jo īpaši tas ir sakarā ar to, kādā ātrumā tranzīta pārvadājumiem ir jābūt izpildītiem, ņemot vērā acīmredzamus iemeslus, uz kuriem norāda pārrobežu satiksme.

82 Komisija atzīmē, ka nosacījuma par īpašas situācijas esamību novērtēšana nevar būt atkarīga no vietas, kas ir objektīvs apstāklis, kurš var skart — šobrīd vai nākotnē — lielu uzņēmēju skaitu (iepriekš minētais spriedums lietā *Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons*, 22. punkts).

Pirmās instances tiesas vērtējums

83 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru apstākļi, kas rada īpašu situāciju Regulas Nr. 1430/79 13. panta 1. punkta izpratnē, pastāv, ja, ņemot vērā taisnīguma mērķi, kas ir šīs tiesību normas pamatā, tiek konstatēti fakti, kas nostāda lūguma iesniedzēju izņēmuma situācijā salīdzinājumā ar citiem uzņēmējiem, kas veic tādu pašu darbību (iepriekš minētais spriedums lietā *Trans-Ex-Import*, 22. punkts, iepriekš minētais spriedums lietā *Bacardi*, 56. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *De Haan*, 52. punkts).

84 Taču jākonstatē, ka ne darbība uz robežas, ne transporta izbraukšanas vieta, ne apgalvotā neiespējamība pārbaudīt kravas mašīnu nenostāda prasītājus izņēmuma situācijā salīdzinājumā ar citiem uzņēmējiem, ņemot vērā, ka šie apstākļi skar nenoteiktu daudzumu uzņēmējus. Tādējādi šie fakti nevar būt par pamatu īpašai situācijai Regulas Nr. 1430/79 13. panta izpratnē. Pamatojuma pilnīgumam būtiski ir norādīt, ka muitas brokeriem pirms muitas deklarācijas iesniegšanas ir tiesības lūgt muitas dienestiem pārbaudīt preces, pat ja viņi izmanto šādu iespēju tikai izņēmuma gadījumos.

e) Attiecībā uz esošo interešu līdzsvarošanu

Lietas dalībnieku argumenti

85 Prasītāji atzīmē, ka Tiesa ir atzinusi to, ka salīdzinājumā ar citiem uzņēmējiem, kas veic tādu pašu darbību, pastāv izņēmuma situācija gadījumā, kad nodokļu samaksas pieprasīšana finansiāli iznīcinātu konkrēto uzņēmēju, ņemot vērā muitas iesniegtās prasības lielo apmēru (iepriekš minētais spriedums lietā *Trans-Ex-Import*). Prasītāji arī piebilst, ka Komisijai ir jāizvērtē visi fakti, pirms noteikt, vai tie rada īpašu situāciju, un jāsabalansē Kopienas interese nodrošināt muitas noteikumu ievērošanu, no vienas puses, un uzņēmēja labas ticības interese neciest zaudējumus, kuri pārsniedz parastu komerciālu risku, no otras puses (iepriekš minētais spriedums lietā *Spedition Wilhelm Rotermund*/Komisija, 53. punkts). Taču apstrīdētajā lēmumā nebija salīdzinātas šīs intereses, aprobežojoties vienīgi ar Regulas Nr. 1430/79 13. panta nepiemērošanu.

86 Komisija uzskata, ka prasītāju arguments nozīmē, ka Komisijai pirms lūguma par parāda atlaišanu noraidīšanas ir jāizveido atskaite par riskiem, kas apgrūtina attiecīgos Kopienas resursus, un tiem riskiem, kas skar uzņēmējus. Pretēji, saskaņā ar judikatūru analīzei jācenšas noteikt, vai Komisija vai muitas iestādes ir pieļāvušas kļūdu, uzliekot uzņēmējam pārmērīgu nastu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

87 Būtiski ir norādīt, ka pretēji tam, ko apgalvo prasītāji, Tiesa savā iepriekš minētajā spriedumā lietā *Trans-Ex-Import* nav secinājusi — tas, ka nodokļu samaksas pieprasīšana var finansiāli iznīcināt uzņēmēju, ņemot vērā muitas prasības apmēru, bija fakts, kas radīja īpašo situāciju. Lai arī iesniedzējtiesa bija patiešām vērsusies Tiesā, iesniedzot prejudiciālo jautājumu, lai tostarp noskaidrotu to, vai tas, ka muitas nodokļa samaksas pieprasīšana rada uzņēmuma sabrukumu, rada īpašu situāciju 905. panta 1. punkta izpratnē Komisijas 1993. gada 2. jūlija Regulā (EEK) Nr. 2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas muitas kodeksa izveidi (OV L 253, 1. lpp.; iepriekš minētais spriedums lietā *Trans-Ex-Import*, 13. punkts), Tiesa aprobežojās, atbildot, ka īpašas situācijas konstatēšanai nepieciešams, lai pastāvētu fakti, kas nostāda lūguma iesniedzēju izņēmuma situācijā salīdzinājumā ar citiem uzņēmējiem, kas veic tādu pašu darbību (iepriekš minētais spriedums lietā *Trans-Ex-Import*, 22. punkts).

88 Tāpat nav atbalstāma prasītāju argumentācija par to, ka apstrīdētais lēmums nebalstās uz šajā lietā esošo interešu salīdzinošu novērtēšanu. Jāatgādina — Komisija, piemērojot Regulas Nr. 1430/79 13. pantu, bauda rīcības brīvību, kuru tai jāizmanto, līdzsvarojot, no vienas puses, Kopienas interesi nodrošināt muitas noteikumu ievērošanu un, no otras puses, uzņēmēja labās ticības interesi neciest zaudējumus, kas pārsniedz parasto komerciālo risku (iepriekš minētais spriedums

lietā *Eyckeler & Malt*/Komisija, 133. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Mehibas Dordtselaan*/Komisija, 78. punkts). Taču jānorāda, ka pretēji tam, kā uzskata prasītāji, Komisija apstrīdētajā lēmumā neaprobežojās ar to, ka nepiemēroja Regulas Nr. 1430/79 13. pantu, bet tā izvērtēja, vai lietas apstākļi norādīja uz komerciālo risku, kas parasti ir uzlikts muitas brokeriem, secinot, ka šie apstākļi nepārsniedza šai darbībai piemītošo parasto komerciālo risku (skat. it īpaši apstrīdētā lēmuma 30. apsvērumu).

89 No iepriekš minētā izriet, ka prasītāji nav spējuši pierādīt, neatkarīgi no tā, vai to argumentus skata atsevišķi vai kopā, ka Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka lietas apstākļi neradīja īpašu situāciju Regulas Nr. 1430/79 13. panta izpratnē.

3. Par nolaidības un maldināšanas neesamību

Lietas dalībnieku argumenti

90 Prasītāji vispirms uzsver, ka *Tribunale civile e penale di Trieste* pirmstiesas izmeklēšanas tiesneša 1994. gada 14. janvāra rīkojums par krimināllietu izbeigšanu pierāda, ka prasītāju rīcībā nebija nolaidības vai maldināšanas pazīmes Regulas Nr. 1430/79 13. panta izpratnē. Prasītāji atzīmē, ka šī ir pirmā un vienīgā reize, kad viņu labā ticība tranzīta dokumentu izdošanā viņus pievīla, lai arī iepriekš viņi bija izsnieguši simtiem T1 dokumentu vairāku desmitu gadu laikā, nodarbojoties ar deklarāciju izsniegšanu muitā. Prasītāji norāda, ka lietā esošie tranzīta dokumenti bija izdoti saskaņā ar parasto komerciālo praksi, kurai muitas iestādes nekad agrāk nebija iebildušas, un tādējādi Komisijas pienākums bija iesniegt pierādījumu par to,

ka prasītāji ir vainojami acīmredzamā nolaidībā (iepriekš minētais spriedums lietā *Primex Produkte Import-Export* u.c./Komisija, 136. punkts), kā arī pierādīt to, ka prasītāji šajā lietā rīkojās citādāk, ņemot vērā noteikumus minēto divu dokumentu sagatavošanā un izsniegšanā.

91 Prasītāji apstrīd apstrīdētajā lēmumā ietvertu argumentu par to, ka, ņemot vērā viņu parasto muitas brokeru statusu, viņiem bija jābūt pēc iespējas piesardzīgiem tranzīta laikā, it īpaši, viņiem pirms deklarēšanas bija jāpārbauda kravas mašīnā ievietotās preces. Prasītāji šajā sakarā atzīmē, ka darbības tika veiktas uz robežas esošajā muitas iestādē un tādējādi "stāvot rindā", proti, vienai kravas mašīnai pēc otras robežas pārejā, un ka tādējādi preču izkraušana muitas zonā traucētu preču pārvietošanās plūsmai. Tāpat prasītāji atklāj, ka muitas brokeris var lūgt pārbaudīt preces tikai gadījumā, ja ir noteiktas šaubas par preču saturu sakarā ar kļūdainām vai pretrunīgām norādēm iesniegtajos dokumentos, un ka šādai pārbaudei ir jāsaņem muitas atļauja. Viņi arī norāda, ka tās kravas mašīnas svars, kura pārvadāja cigaretes, bija vienāds ar to svaru, kādam būtu bijis jābūt kartona iepakojuma kastu pārvadāšanas gadījumā, un tādējādi atbilstošs pārvadājuma dokumentos un to pievienotajos rēķinos deklarētajam kravas saturam.

92 Prasītāji uzskata, ka viņu iespēju robežās, pamatojoties uz viņu profesionālo pieredzi un ievērojot īpašu rūpību iesniegto dokumentu izvērtēšanā, viņi uzskatīja, ka kravas mašīnas pārvadāja kartona iepakojuma kastes, kā tas bija jau noticis vairākas reizes, kad šīs preces parasti bija tranzīta objekts Ferneti muitas iestādē. Tāpat prasītāji norāda, ka dokumenti, pamatojoties uz kuriem tika sagatavotas tranzīta deklarācijas, šķita pilnīgi likumīgi, kā to apstiprina fakts, ka muitas iestādes uz tiem uzlika apstiprinājuma vīzas.

93 Komisija uzskata, ka prasītāju argumenti norāda uz to, ka, neskatoties uz viņu muitas brokeru statusu, viņiem neiestājas nekāda atbildība. Šāds uzskats novestu pie tā, ka tiek noliegts muitas brokerim uzliktais rūpības pienākums, un tas būtu pretrunā taisnīguma prasībām, uz ko balstās procedūras par parāda atlaišanu. Komisija atgādina, ka Kopienu tiesai ir bijusi iespēja atgādināt muitas deklarācijas iensiedzēja rūpības ievērošanas nozīmīgumu (iepriekš minētais spriedums lietā *Hewlett Packard France*, 27. punkts), un šīs ievērošanas pārbaude ir pamatā tam, lai noteiktu, vai muitas deklarācijas iesniedzējs ir vainojams acīmredzamā nolaidībā (Pirmās instances tiesas 1996. gada 5. jūnija spriedums lietā T-75/95 *Günzler Aluminium*/Komisija, *Recueil*, II-497. lpp., 43. punkts). Komisija secina, ka apstrīdētā lēmuma izvērtēšana parāda, ka prasītāji nebija izrādījuši to rūpību, kas prasīta no pieredzējuša uzņēmēja.

Pirmās instances tiesas vērtējums

94 Saskaņā ar Regulas Nr. 1430/79 13. pantu ir jāizpilda divi kumulatīvi nosacījumi, lai atlaistu ievedmuitas nodokli, proti, īpašas situācijas esamība un uzņēmēja maldināšanas un acīmredzamas nolaidības neesamība (iepriekš minētais spriedums lietā *Covita*, 29. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *De Haan*, 42. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā *SCI UK*/Komisija, 45. punkts). Tādējādi pietiek ar to, ka nav izpildīts viens no šiem nosacījumiem, lai tiktu noraidīta nodokļa atmaksa (iepriekš minētais spriedums lietā *Günzler Aluminium*/Komisija, 54. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā *Mehibas Dordtselaan*/Komisija, 87. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Kaufring* u.c./Komisija, 220. punkts).

95 Taču Pirmās instances tiesa lēma, ka šajā lietā Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka lietas apstākļi neradīja īpašu situāciju Regulas Nr. 1430/79 13. panta izpratnē. Tātad nav nepieciešams izvērtēt nosacījumu par maldināšanas un acīmredzamas nolaidības esamību.

96 No visa iepriekš minētā izriet, ka otrais pamats nav dibināts.

97 Tādējādi prasītāju prasījumi par apstrīdētā lēmuma atcelšanu ir noraidāmi.

II — *Par pakārtotiem prasījumiem, kuru mērķis ir saņemt daļēju muitas nodokļa atlaišanu*

Lietas dalībnieku argumenti

98 Prasītāji pakārtoti apstrīd strīdīgajā lēmumā ietvertu atteikumu viņu lūgumam, kura mērķis bija panākt, lai daļa no minētā muitas parāda tiktu uzskatīta par dzēstu pēc muitas nodoklim pakļauto preču daļējas konfiscēšanas saskaņā ar Regulas Nr. 2144/87 8. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Tie norāda, ka Triestes finanšu policija izmeklēšanas ietvaros 1992. gada 8. aprīlī Baredžo esošajā noliktavā konfiscēja 8 010 kg ārvalstīs ražoto cigarešu, un uzsver, ka pastāv liela iespēja, ka konfiscētās preces bija tās, kuras tika pārvadātas, izmantojot prasītāju 1991. gada 30. oktobrī un 5. novembrī izsniegtās deklarācijas. Prasītāji uzskata, ka strīds par muitas parāda apmēru ir prāvas pamatā esošs fakts un tādējādi šis strīdīgais jautājums nevar būt atzīts par nepieņemamu tiktāl, ciktāl tas ir prāvas priekšmets.

99 Komisija uzskata, ka šī prasība ir nepieņemama, jo atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai prasības atcelt tiesību aktu ietvaros Kopienu tiesa var uzlikt par pienākumu Kopienas institūcijai veikt pasākumus tikai attiecībā uz tāda sprieduma izpildi, ar kuru atcelts lēmums.

Pirmās instances tiesas vērtējums

100 Iesniedzot iebildumu par Regulas Nr. 2144/87 8. panta 1. punkta b) apakšpunkta iespējamo pārkāpumu, prasītāji lūdz Pirmās instances tiesu "nepieciešamības gadījumā" lemt tostarp par to, ka viņiem ir atlaižami nodokļi par 8 010 kg ārvalstīs ražotajām cigaretēm, kuras konfiscētas Baredžo.

101 Šajā sakarā jāatgādina, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka Regulas Nr. 1430/79 13. panta 1. punkta mērķis nav atļaut apstrīdēt muitas parāda maksājuma prasības pašu principu (iepriekš minētais spriedums lietā *Cerealmangimi* un *Italgrani*/Komisija, 11. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā *CT Control* (Roterdama) un *JCT Benelux*/Komisija, 43. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Hyper*/Komisija, 98. punkts). Taču saskaņā ar Regulas Nr. 2144/87 8. panta 1. punkta b) apakšpunktu jautājums par daļēju vai pilnīgu muitas parāda dzēšanu, konfiscējot ar muitas nodokli apliekamās preces, attiecas noteikti vai nu uz jautājumu par muitas parāda esamību vispār vai arī uz jautājumu par tā apmēra noteikšanu. Tāpat jāpiezīmē, ka Komisijai adresētie lūgumi saskaņā ar Regulas Nr. 1430/79 13. pantu neskar jautājumu par to, vai valsts muitas iestādes ir pareizi piemērojušas materiālās muitas tiesību normas (iepriekš minētais spriedums lietā

Kia Motors un *Broekman Motorships*/Komisija, 36. punkts). Tādējādi jāsecina, ka šī tiesību norma neietver jautājumu par muitas parāda dzēšanu gadījumā, kad konfiscēta daļa no ar muitas nodokli apliekamām precēm.

102 Šo secinājumu neatceļ prasītāju argumenti par to, ka strīds par muitas parāda apmēru ir prāvas pamatā esošs fakts. Šis arguments neievēro Regulas Nr. 1430/79 13. panta 1. punktā paredzētās muitas nodokļa atlaišanas vai tā atmaksas sistēmas robežas un specifiskumu.

103 Ņemot vērā iepriekš minēto, jāsecina, ka prasītāju prasījumi par muitas parāda atlaišanu attiecībā uz 8 010 kg konfiscētajām cigaretēm ir atzīstami par nepieņemamiem.

104 Tādējādi prasība ir pilnībā noraidāma.

Par tiesāšanās izdevumiem

105 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājiem spriedums ir nelabvēlīgs, tiem jāpiespriež segt pašiem savus un atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus saskaņā ar tās prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (piektā palāta)

nospriež:

1) **prasību noraidīt;**

2) **piespriest prasītājiem segt pašiem savus un atlīdzināt Komisijas iesniegtos tiesāšanās izdevumus.**

Lindh García-Valdecasas Cooke

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2004. gada 14. decembrī.

Sekretārs Priekšsēdētāja

H. Jung P. Lindh

Satura rādītājs

Atbilstošās tiesību normas ..... II - 4410

Prāvas rašanās fakti ..... II - 4414

Process un lietas dalībnieku prasījumi ..... II - 4417

Juridiskais pamatojums ..... II - 4418

I — Par prasījumiem attiecībā uz apstrīdētā lēmuma atcelšanu ..... II - 4418

A — Par pirmo pamatu attiecībā uz to, ka apstrīdētajā lēmumā ir pieļautas vairākas kļūdas faktu novērtējumā ..... II - 4419

1. Par 1991. gada 16. novembra tranzīta pārbaudi ..... II - 4419

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 4419

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 4420

2. Par lūgto nodokļa atlaišanu ..... II - 4420

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 4420

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 4421

B — Par otro pamatu attiecībā uz īpašas situācijas esamību un par maldības un acīmredzamas nolaidības neesamību Regulas Nr. 1430/79 13. panta izpratnē ..... II - 4423

1. Ievada apsvērumi ..... II - 4423

2. Par īpašas situācijas esamību ..... II - 4425

a) Attiecībā uz to, ka Itālijas iestādēm bija iepriekš zināms par kontrabandas veikšanu ..... II - 4425

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 4425

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 4427

b) Attiecībā uz prasītāju argumentu par to, ka kontrabanda, kurā viņi bija cietušie, pārsniedza viņu profesionālajā darbībā esošos komerciālos riskus ..... II - 4430

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 4430

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 4433

c) Attiecībā uz to, ka muitas iestādes nebija veikušas pārbaudi .. II - 4436
Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 4436
Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 4437
d) Attiecībā uz to, ka prasītāji nevarēja pārbaudīt kravas mašīnas. II - 4439
Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 4439
Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 4439
e) Attiecībā uz esošo interešu līdzsvarošanu ..... II - 4440
Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 4440
Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 4441
3. Par nolaidības un maldināšanas neesamību ..... II - 4442
Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 4442
Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 4444
II — Par pakārtotiem prasījumiem, kuru mērķis ir saņemt daļēju muitas nodokļa atlaišanu ..... II - 4445
Par tiesāšanās izdevumiem ..... II - 4445